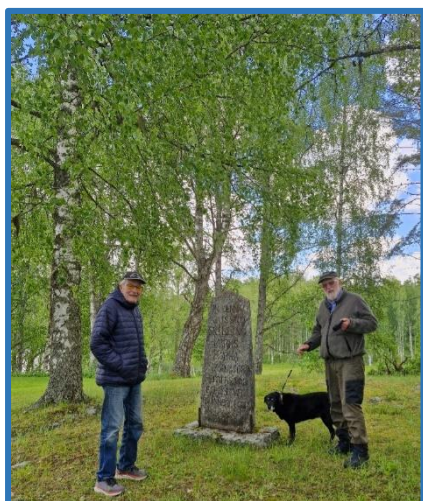

Vandring på Skillingmarks kulturstig 2 juni 2025

Under sommarmånadens andra dag då solens strålar glittrade i Askesjöns klara vatten samlades fem vandringsmän och -kvinnor med hundarna Molly och Bitte-Liten vid Sundshagsfors Bruk för att vandra på den nyöppnade kulturstigen i Skillingmark. Vi hade förmånen att som guide och ledsagare ha med oss vår egen skogsnestor Reidar Persson, tillika infödd Skillingmarking, som på ett mästerligt sätt berättade om traktens kulturhistoria och händelser med inslag av lite kuriosa inte minst från krigsåren i början på fyrtioalet.

Vid starten fick vi lära oss om bruket med träsliperiet som startade 1909 och drevs fram till kriget 1939 då riksgränsen stängdes och Åmotfors Bruk övertog verksamheten. Här kördes till att börja med massan med häst och vagn till Vestmarka men ersattes senare av en linbana fram till Vestmarka järnvägsstation. Kraftstationen mellan Tannsjön och Askesjön, med en fallhöjd på 45 m och som fortfarande är i drift, försörjde bruket med elektricitet. Inom området fanns också ett sågverk och sedermera en snickerifabrik i brukslokalen. Vi fick också veta att inom Sundshagsfors hemman bodde under storhetstiden för hundra år sedan över 200 personer mot ca 20 personer som idag är bofasta på orten.

Vandringen fortsatte fram till gamla kyrkplatsen Klevane på udden i Askesjön. Här byggdes på 1300-talet en träkyrka vid sundet mellan Askesjön och Hångstadviken som ersattes av Skillingmarks kyrka 1690.

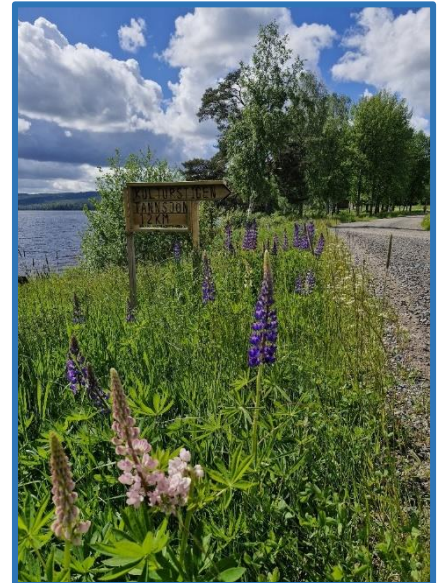

På udden byggdes på 1870-talet även bygdens första skola. Området utgör också en rastplats vid pilgrimsleden som leder till Olav den heliges grav i Nidarosdomen. På kyrkplatsens minnessten kan vi läsa: *På denna plats stod Skillingmarks kyrka 1350 till 1689. Herrens ord förbliever evinnerligen.*

Denna plats utgör även nr. sju av sjutton kontroller i Eda kommuns kulturjakt 2025 inom Eda och Eidskog som pågår fram till 1 september och som vi rekommenderar alla våra medlemmar att delta i.

Den tredje platsen på kulturstigen ligger vid Tannsjöns strand där riksgränsen mot Norge korsar sjön. Eftersom det sägs att vatten förenar och land skiljer var äldre tiders transporter över vatten oftast lättare än över land. Med anledning härav anlades redan 1647 här en gränstullstation, men såvitt man vet var tullstationen bebodd endast mellan 1808-1840. Från Tannsjön ner till Askesjön rinner Sunshagsforsen som redan 1690 drev såväl sågverk som kvarn och försågs även med en timmerränna.

Fulltankade med anekdoter och nya kunskaper om vår hembygds rika historia tackade vi Reidar och avslutade vår vandring vid Tannsjöns strand med att avnjuta medhaft termoskaffe och smörgåsar som aldrig kan smaka så bra som ute i naturen med sjöutsikt efter en stärkande promenad.

Anders fotograferade och skrev referatet